

О.Г. Кулик,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
І.В. Наумова

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В МІСТІ КИЄВІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

На основі аналізу даних державної статистичної звітності щодо злочинності за період 2002–2012 рр. визначені основні тенденції стану, структури та динаміки злочинності в м. Києві, виявлені особливості столичної злочинності порівняно зі злочинністю в країні в цілому.

Ключові слова: злочинність, злочин, міська злочинність, стан, структура та динаміка злочинності.

На основе анализа данных государственной статистической отчетности о преступности за период 2002–2012 гг. определены основные тенденции состояния, структуры и динамики преступности в г. Киеве, выявлены особенности столичной преступности по сравнению с преступностью в стране в целом.

Ключевые слова: преступность, преступление, городская преступность, состояние, структура и динамика преступности.

On the basis of the state statistical reports about crime during the period 2002–2012 main tendencies of the state, structure and dynamics of crime in Kiev are defined; peculiarities of the capital criminality rate compared with crime in the country as a whole are discovered.

Keywords: crime, crime, urban criminality, state, structure and dynamics of crime.

Дослідження злочинності у великих містах (мегаполісах) є одним з актуальних завдань сучасної кримінології. Особливу цінність має вивчення стану, структури та динаміки злочинності у конкретному великому місті. Їх наліз дозволяє визначити основні тенденції злочинності в цьому місті, встановити відмінності між станом, структурою та динамікою злочинності в місті та в країні загалом, визначити найбільш важливі напрями протидії злочинності, запобігання конкретним видам злочинів.

В Україні нараховується 8 міст, що належать, згідно з національною класифікацією до категорій великих, але тільки м. Київ повною мірою відповідає всім ознакам мегаполісу. З огляду це саме основні тенденції злочинності в Києві стали предметом нашого розгляду.

Проблема злочинності у конкретних великих містах розглядалась у ряді досліджень радянських кримінологів та кримінологів країн СНД. Першим з них була відома робота естонських учених щодо злочинності та її зв'язку з соціально-територіальними відмінностями у м. Таллінн [1]. Трохи пізніше була надрукована стаття щодо злочинності неповнолітніх в м. Тбілісі [2]. Російські кримінологи присвятили ряд робіт аналізу стану злочинності у Москві [3; 4; 5; 6; 7], Санкт-Петербурзі [8; 9; 10], крупних містах Східного Сибіру – Іркутську, Братську, Улан-Уде [11] тощо.

На жаль, в українській кримінології практично не приділялась увага проблемі злочинності у конкретних великих містах. Нам відомі лише дисертаційне дослідження Федоренко Д.В. щодо геокриміногенної обстановки у м. Донецьку [12] та стаття А.П. Мозоля, С.І. Мінченка та С.А. Мозоля, в якій дається стислий кримінологічний аналіз злочинності в м. Києві у 1999–2000 рр. [13]. Таким чином можна констатувати, що комплексний аналіз злочинності в м. Києві за більш менш тривалий період до цього часу не проводився.

У нашій роботі ми ставимо за мету здійснити комплексний кримінологічний аналіз основних тенденцій злочинності в м. Києві за період 2002–2012 рр. Такий

аналіз дасть можливість всебічно оцінити кримінальну ситуацію в місті на початку 2000-х років, визначити найбільш поширені види злочинів та найбільш актуальні напрями запобігання злочинності в місті.

Точкою відліку аналітичного періоду обрано 2002 р., тобто рік, коли почав в повному обсязі застосовуватися Кримінальний кодекс України, прийнятий 5 квітня 2001 р. (далі – КК України). З набуттям чинності 20 жовтня 2012 р. новим Кримінальним процесуальним кодексом України, прийнятим 13 квітня 2012 р. № 4651-VI (далі – КПК України), відбулися суттєві зміни у системі обліку злочинів та складання статистичної звітності. Це унеможливило отримання єдиних статистичних даних щодо злочинності за 2012 р., в зв'язку з чим аналіз буде завершено розглядом даних експрес-інформації за січень-жовтень 2012 р., які будуть порівнюватися з показниками за відповідний період 2011 р.

Протягом 2002–2011 рр. у м. Києві спостерігалася тенденція постійного збільшення кількості заяв та повідомлень про злочини, що надійшли до ОВС, тобто зростала ураженість населення міста злочинністю, ступінь його суб'єктивної віктимізації [14, с. 27]. Якщо у 2002 р. було зареєстровано 123600 таких заяв та повідомлень, то у 2011р. – 243494, тобто за 9 років цей показник збільшився майже вдвічі. Згідно з даними за січень-жовтень 2012 р. тенденція до зростання заяв та повідомлень про злочини продовжилася (+7,2 % порівняно з даними за січень-жовтень 2011 р.). Слід зазначити, що така ж тенденція була характерною протягом аналізованого періоду для більшості регіонів країни.

Упродовж вказаного періоду попри суттєві коливання переважала тенденція збільшення в м. Києві числа зареєстрованих злочинів (див. рис.1).

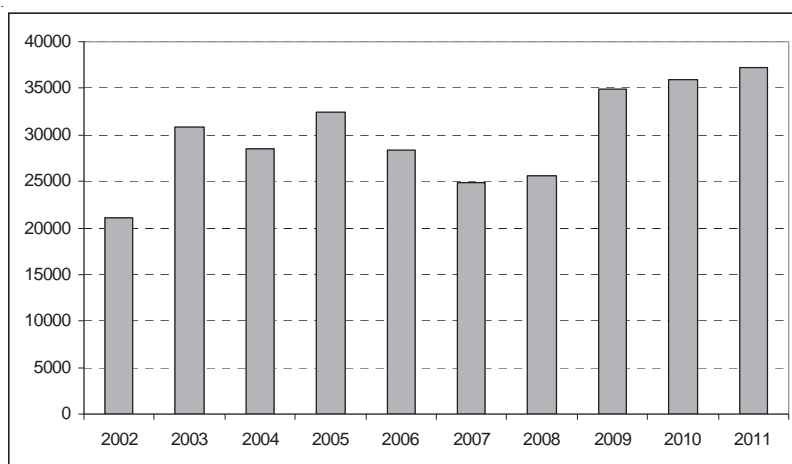

Рис. 1. Кількість зареєстрованих злочинів у м. Києві у 2002–2011 рр.

У 2003 р. число зареєстрованих у місті посягань склало 30891 (+46,4 % до рівня попереднього року), у наступні роки воно то зростало, то зменшувалось (2005 р.: +14,1 %, 2006–2007 рр.: –23,2 %). Впродовж 2008–2011 рр. у Києві, як в цілому в Україні, відбувалося зростання кількості зареєстрованих злочинів, яке було нерівномірним: у 2009 р. – інтенсивним (+36,6 %), а в решту років – незначними (2008 р.: +2,6 %, 2010 р.: +2,9 % і 2011 р.: +3,8 %). У 2011 р. в місті було зареєстровано 37302 злочини, що на 49,6 % більше ніж у 2007 р. У січні-жовтні 2012 р. зростання злочинності продовжилось (+5,2 % до показника за січень-жовтень 2011 р.). Слід зазначити, що в більшості регіонів країни за 10 місяців 2012 р. відбулася зміна тенденції, і чисельність зареєстрованих злочинів скоротилась. Збільшення цього показника крім Києва відбулося лише в 5 регіонах.

За середньою величиною коефіцієнта злочинності у розрахунку на 100 тис. населення регіону м. Київ посідало у 2002–2011 рр. 8 місце серед інших регіонів держави. Протягом 2003–2005 рр. цей показник зріс з 805 до 1206, у наступні 2 роки знизився до 910, а потім постійно зростав і склав у 2011 р. 1325.

Основним фактором зростання з 2009 р. кількості зареєстрованих злочинів в м. Києві, як і в інших регіонах України, було внесення змін до статті 51 Кодексу України про адміністративні правопорушення, згідно з якими викрадення шляхом крадіжки, шахрайства, привласнення чи розтрати майна на суму понад 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян (2009 р. – 60,5 грн, 2010 р. – 86,9 грн, 2011 р. – 89,4 грн, 2012 р. – 117 грн) стало вважатися злочином.

Разом з тим зростання злочинності в м. Києві і в Україні в загалом відбувалось по-різному. В Україні чисельність зареєстрованих злочинів збільшилась у 2009 р. на 13,1 %, у 2010 р. – на 15,2 %, у 2011 р. – на 3,0 %, а у січні–жовтні 2012 р. відбулося її скорочення порівно з аналогічним періодом попереднього року на 3,4 %. Відмінності у динаміці числа зареєстрованих злочинів в м. Києві є результатом впливу факторів (причин та умов) регіонального рівня, які обумовлюють специфічну кримінальну ситуацію, що складається в місті.

Відносно сприятливими виглядають стан та динаміка закінчених розслідуванням злочинів певних груп, виділених за кримінологічними ознаками осіб, що їх вчинили. Так відбулося зменшення відсотку злочинів, вчинених неповнолітніми та за їх участю (2002 р. – 6,3 %; 2011 р. – 2,7 %, 10 місяців 2012 р. – 3,1 %). Частка злочинів, вчинених групою осіб, серед всіх закінчених розслідуванням посягань суттєво коливалася протягом десятиріччя. У 2002 р. вона дорівнювала 9,6 %, у 2005 р. досягла найвищої величини за аналізований період (36,8 %), а в наступні роки постійно зменшувалась і склала у 2011 р. 9,1 %. У січні–жовтні 2012 р. вона скоротилася до 7,9 %. Частка закінчених розслідуванням злочинів, вчинених особами, які раніше вчиняли злочини, у 2002 р. становила 11,6 %, у наступні 5 років зростала і дорівнювала у 2007 р. 30,3 %, а у 2008–2010 рр. зменшилася до 14,6 %. У 2011 р. мав місце експес, коли кількість таких посягань одразу зросла у 3,3 рази порівно з минулим роком, а частка закінчених розслідуванням злочинів, вчинених рецидивістами, становила 47,1 % – найвищий показник за зазначений період. За вказаний період 2012 р. цей показник практично не змінився і дорівнював 47,8 %. У цілому за роки, що аналізуються, дещо зросла питома вага закінчених розслідуванням злочинів, вчинених у стані алкогольного сп'яніння, але це зростання не можна вважати значним (2002 р. – 4,5 %; 2011 р. – 7,3 %, 10 місяців 2012 р. – 6,9 %).

Серйозною проблемою для міста є злочинність у громадських місцях. Протягом останніх 10 років чисельність посягань цієї категорії суттєво коливалася. У 2003 р. зазначений показник зріс у 4,1 рази порівняно з попереднім роком і склав 9952. Таке істотне зростання було характерно для країни в цілому і обумовлювалось запровадженням тодішнім керівництвом МВС України більш широкого визначення громадського місця. Вже у наступному році чисельність злочинів, вчинених у громадських місцях, суттєво зменшилася (-55,1 %), а у 2005–2006 рр. мало місце зростання цього показника відповідно на 32,9 % та 20,0 %, в результаті чого було зареєстровано 7123 таких посягання. У 2007–2008 рр. кількість злочинів вказаної категорії дещо скоротилася, а в наступні роки розглядуваного періоду відбувалось постійне зростання числа посягань, вчинених у громадських місцях, особливо інтенсивне у 2009 р. (+30,0 %) та 2011 р. (+83,8 %). У 2011 р. у місті було зареєстровано 15163 посягання вказаної категорії, що є найвищим показником за останні 10 років. За 10 місяців 2012 р. було зареєстровано 12564 таких злочини, що на 4,2% більше ніж за аналогічний період 2011 р. Відповідно до такої динаміки суттєво зросла питома вага злочинності в громадських місцях серед всіх зареєстрованих злочинів. Якщо у 2002 р. вона становила 11,4 %, то у 2011 р. – 40,6 %, а за січень–жовтень 2012 р. – 39 %.

Для структури міської злочинності за видами злочинів було характерним переважання корисливих посягань, насамперед крадіжок. Протягом 2002–2008 рр. їх кількість коливалася від 7828 до 13454 і складала в середньому 39 % від всіх міських злочинів. У 2009 р. у зв'язку з вищевказаними змінами до ст. 51 Кодексу України про адміністративні правопорушення в м. Києві відбулося різке зростання числа зареєстрованих крадіжок з 9963 до 17706, тобто майже у два рази. У наступні роки чисельність крадіжок продовжувала збільшуватися, але значно меншими

темпами (2010 р.: +8,3 %; 2011 р.: +5,2 %) і в 2011 р. дорівнювала 20161. За 10 місяців 2012 р. її приріст склав +14,7%. У результаті цього в 2009–2012 рр. на крадіжки приходилося більше половини всіх злочинів, зареєстрованих на території міста.

У середньому понад 30 % всіх злочинів цього виду становили крадіжки з квартир. Слід відмітити, що в м. Києві цей показник значно вищий ніж по Україні загалом (22 %). Найбільшу кількість крадіжок даного виду було зареєстровано у 2005 р. – 4986. У наступні 3 роки цей показник помітно скоротився і дорівнював у 2008 р. 3214 (–35,5 % порівняно 2005 р.). В останні роки аналізованого періоду відбулося зростання числа квартирних крадіжок, кількість яких у 2011 р. становила 4109. Зростання спостерігалось і в січні-жовтні 2012 р. (+11,7 % до аналогічного показника попереднього року).

Ще одним поширеним у м. Києві корисливим злочином є шахрайство. Середня доля випадків шахрайства серед всіх злочинів становила у 2002-2011 рр. 8,1 %, тоді як по Україні – 4,6 %. Впродовж останніх 10 років переважала тенденція зростання числа виявлених фактів шахрайства. Їх чисельність за ці роки збільшилася з 1077 до 3006 (у 2,8 рази). Впродовж січня-жовтня 2012 р. було зареєстровано таких посягань на 13,8 % більше ніж за аналогічний період 2011 р., тобто їх зростання продовжилося. Відповідно частка цих посягань серед всіх зареєстрованих у місті злочинів збільшилася з 5,1 % у 2002 р. до 10,1 % у 2007 р., а в останні роки дещо знизилася і у 2011 р. дорівнювала 8,1 %.

Випадки незаконного заволодіння транспортними засобами у 2002-2011 рр. складали в середньому 2,2 % всієї міської злочинності. Щороку в місті реєструвалось у середньому 648 таких посягань. У перші 3 роки аналізованого періоду їх кількість переважно зростала і склала у 2005 р. 766 (+33,2 % до рівня 2002 р.). У наступні роки чисельність таких злочинів зменшувалась і дорівнювала у 2011 р. 536 (–30,0 % до 2005 р.). У січні-жовтні 2012 р. було зареєстровано 443 таких діяння, тобто практично стільки ж, скільки за аналогічний період попереднього року. У середньому за аналізований період 95 % таких злочинів було спрямовано на заволодіння автомобілями. Слід зазначити, що динаміка злочинів цього виду в м. Києві суттєво відрізняється від їх динаміки в країні в цілому. В Україні мало місце помітне збільшення числа таких злочинів у 2011 р. (+9,4 %) та за 10 місяців 2012 р. (+30,7 %).

Випадки привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем складали у 2002–2011 рр. 1,1 % всіх зареєстрованих у місті посягань. На відміну від України загалом, де кількість таких злочинів змінювалась несуттєво, в м. Києві протягом зазначеного періоду число виявлених посягань цього виду зросло більше ніж у 2 рази. Якщо у 2002 р. було зареєстровано 205 таких випадків, то у 2011 р. – 434. За 10 місяців 2012 року було виявлено 466 таких посягань, тобто на 13,4 % більше ніж за аналогічний період попереднього року.

Поширеними в м. Києві є злочини корисливо-насильницького характеру, насамперед грабежі. На ці посягання у 2002–2011 рр. припадало у середньому 12,3 % всіх міських злочинів. На відміну від крадіжок відсоток грабежів серед всієї злочинності в Києві є майже вдвічі вищим ніж відповідний показник по Україні (6,9 %). У 2003–2005 рр. кількість посягань даного виду інтенсивно збільшувалась і склала у кінцевому році триріччя 6153, що більше показника 2002 р. у 3,5 рази. У цьому році частка грабежів серед всіх зареєстрованих злочинів склала 18,9 %, що є найвищим показником за період. У наступні роки чисельність грабежів постійно скорочувалась (виключення 2009 р. +21,5 %), в результаті чого у 2011 р. було зареєстровано 2546 таких посягань, що менше за рівень 2005 р. у 2,4 рази. У січні-жовтні 2012 р. було зареєстровано 2177 таких злочинів, що на 2,8 % більше ніж за 10 місяців попереднього року. Внаслідок зменшення абсолютного показника скоротилась і частка цих посягань серед міських злочинів. У 2011 р. вона дорівнювала 6,8 % і такий само показник було зафіксовано за 10 місяців 2012 р.

Розбійні напади вчинювались в місті значно рідше. У середньому в Києві щороку реєструвався 341 розбій (1,2 % всіх злочинів). Протягом десятиліття динаміка розбійних нападів була подібною до динаміки грабежів: у 2003–2004 рр. – зростання до 423 випадків (+27,8 %), у 2005–2010 рр. – скорочення до 275 (–35,0 %) і у 2011

р. відбулося збільшення числа цих посягань до 309 (+12,4 %). Незначне зростання мало місце і в січні-жовтні 2012 р. (+3,1 %). Частка розбійних нападів скоротилася за цей період з 1,6 % до 0,8 %, а за 10 місяців 2012 р. дорівнювала 0,7 %.

Слід відмітити позитивну динаміку такого небезпечного корисливо-насильницького злочину як вимагання. Кількість вчинених у місті посягань цього виду скоротилася за цей період зі 119 до 19, тобто у 6,3 рази.

Характеризуючи структуру міської злочинності, необхідно оцінити стан тяжких насильницьких посягань проти життя і здоров'я особи. Це менш поширені злочини ніж посягання корисливого та корисливо-насильницького характеру, але їх високий рівень суспільної небезпечності, резонанс, який викликає вчинення таких діянь у міській громаді, зумовлюють необхідність приділення їм особливої уваги при оцінці кримінальної ситуації в місті.

У м. Києві в середньому за 2002–2011 рр. реєструвалося 128 умисних вбивств (0,4 % від всіх зареєстрованих злочинів), 203 випадки спричинення умисних тяжких тілесних ушкоджень (0,7 %), 243 випадки спричинення умисних середньої тяжкості тілесних ушкоджень (0,8 %) та 31 згвалтування (0,1 %). У перші 3 роки аналізованого періоду мало місце певне збільшення чисельності зазначених злочинів, до 2010 р. спостерігалось помітне зменшення зазначених показників, а у 2011 р. відбулося їх незначне зростання. Кількість умисних вбивств скоротилась зі 179 у 2003 р. до 102, а у 2011 р. склала 120; умисних тяжких тілесних ушкоджень – з 270 у 2005 р. до 122, а у 2011 р. – 148; умисних середньої тяжкості тілесних ушкоджень – з 301 у 2006 р. до 188, а у 2011 р. – 189; згвалтувань – з 36 у 2005–2007 рр. до 26, а у 2011 р. – 33. Згідно з даними за 10 місяців 2012 р. у місті відновились тенденція зменшення чисельності тяжких насильницьких злочинів. Так, кількість умисних вбивств скоротилась порівняно з відповідним періодом 2011 р. на 9,6 %, умисних тяжких тілесних ушкоджень – на 7,9 %, згвалтувань – на 3,7 %.

Впродовж останнього десятиліття однією з найгостріших проблем криміногенної ситуації у великих містах є розповсюдження злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або наркозлочинів. Київ в цьому плані не є винятком. Щороку в місті виявлялось 3712 посягань цієї категорії, що становило 12,6 % всіх зареєстрованих злочинів. У 2003–2005 рр. кількість наркозлочинів зменшилась з 3802 до 3205 (–15,7 %), а в подальшому спостерігалось постійне зростання виявлених посягань зазначеної категорії. Протягом наступних 6 років чисельність наркозлочинів зросла на 42,1 % і дорівнювала в 2011 р. 4554. У 2012 р. відбулася зміна тенденції. За 10 місяців цього року чисельність цих посягань зменшилась порівняно з аналогічним періодом попереднього року на 20,5 % і становила 3138. Частка таких злочинів серед всіх зареєстрованих у 2002 р. склала 18 %, а в наступні роки коливалася в межах 12–14 %. У січні-жовтні 2012 р. вона скоротилася до 9,7 %.

Серед злочинів цієї категорії переважають випадки незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (у середньому 76,9 % всіх наркозлочинів). У міській злочинності середня доля таких посягань становила 9,8 %, тобто це був третій за розповсюдженістю в місті вид злочину. Це помітно вище ніж в країні загалом (7,4%).

Значного поширення у місті набули випадки підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів. На них припадає 4,1 % всіх міських злочинів, що дещо вище за відповідний загальноукраїнський показник (2,8 %). У середньому за рік реєструвалось 1175 таких посягань, а у 2011 р. їх було виявлено 1265.

До поширених у м. Києві посягань належать також порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, та хуліганство. На них припадало у середньому відповідно 2,2 % та 1,9% всіх зареєстрованих злочинів.

Для динаміки випадків порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, характерні

два чітко виражені проміжки часу: 2003–2007 рр. – інтенсивне зростання з 315 до 1002 випадків (у 3,2 рази); 2008–2011 рр. – суттєве скорочення до 502 посягань у 2011 р. (у 2 рази). Відповідно частка цих злочинів серед всіх зареєстрованих у перші 5 років зросла з 1,5 % до 4 %, а у наступні роки зменшилась до 1,3 %. Схожою була динаміка злочинів цього виду, що спричинили смерть потерпілого: у 2003–2005 рр. – зростання з 82 до 252, а у наступні роки – зменшення до 62 випадків у 2011 р. За 10 місяців 2012 р. чисельність таких діянь зросла порівно з відповідним періодом попереднього року на 42,9 % і склала 80. Є підстави прогнозувати зростання злочинів вказаного виду у найближчі роки.

За аналізований період щороку реєструвалося в середньому 557 хуліганських проявів. Для динаміки цих посягань була характерна тенденція до зменшення, але в окремі роки мало місце їх суттєве зростання (2003 р.: +58,7 %; 2008 р.: +20,1 %). У 2011 р. було зареєстровано 406 (+3,3 % до минулого року) таких випадків. Частка хуліганських проявів серед всіх зареєстрованих посягань за цей період скоротилася з 2,5 % до 1,1 %. У цілому ситуацію з хуліганськими проявами в місті можна оцінити як сприятливу, але при цьому слід враховувати, що в останні роки помітно зростає рівень їх латентності.

У м. Києві розташована велика кількість суб'єктів господарювання, державних установ та організацій, що створює об'єктивну основу для поширення посягань у сферах господарської та службової діяльності. Впродовж зазначених років на злочини у сфері господарської діяльності припадало у середньому 1,3 % всіх зареєстрованих злочинів тобто 378 посягань за рік. Злочини цієї категорії належать до так званих посягань без потерпілого, кількість яких зумовлюється активністю відповідних підрозділів ОВС щодо їх виявлення. Слід відмітити, що починаючи з 2007 р. чисельність таких злочинів постійно зростала. Якщо у 2006 р. їх було виявлено 311, то у 2011 р. – 534. У січні–жовтні 2012 р. сталося суттєве скорочення кількості таких посягань. Було виявлено лише 360 таких злочинів, що на 26,2 % менше ніж у відповідному періоді 2011 р. Частка злочинів у сфері господарської діяльності у 2011 р. становила 1,4 % від всіх зареєстрованих у місті посягань, а у січні–жовтні 2012 р. зменшилась до 1,1 %.

В середньому щороку реєструвалося 702 злочини у сфері службової діяльності, а їх питома вага серед зареєстрованих злочинів дорівнювала 2,4 %. Попри певні коливання спостерігалася тенденція зростання кількості злочинів даної категорії. У 2002 р. їх було виявлено 563, а у 2011 р. – 881 (+56,5 %). Середньорічні показники розповсюдженості окремих видів злочинів даної категорії виглядали у 2002–2011 рр. так: службове підроблення – 254, зловживання владою або службовим становищем – 185, одержання хабара – 109, службова недбалість – 65, перевищення влади або службових повноважень – 59, давання хабара – 29. У ці роки мала місце тенденція збільшення числа злочинів зазначених видів.

За результатами проведеного аналізу можна вказати на наступні тенденції злочинності в м. Києві на початку 2000-х років:

Впродовж зазначеного періоду переважала тенденція до зростання злочинності в м. Києві. Рівень злочинності в місті був одним з найвищих серед регіонів України.

Структури міської злочинності та злочинності у країні за видами злочинів загалом збігаються. Різниця полягає у тому, що у місті вчиняється більше крадіжок; випадків незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту; грабежів; шахрайських проявів; випадків підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їхнього збуту, використання підроблених документів; незаконного заволодіння транспортними засобами; розбійних нападів та умисних тяжких тілесних ушкоджень.

Достатньо поширеними в місті є посягання у сферах господарської та службової діяльності. Слід мати на увазі високий рівень латентності цих злочинів, реальна розповсюдженість яких ймовірно є значно вищою, ніж це відображено у державній статистичній звітності злочинності.

Несприятливим є стан злочинності у громадських місцях, у тому числі вуличної злочинності. Відбувається суттєве зростання рівня рецидивної злочинності.

На основі наведених даних можна стверджувати що пріоритетними напрямками профілактичної діяльності в м. Києві має бути запобігання:

- тяжким насильницьким злочинам, що вчиняються на побутовому ґрунті;
- корисливим злочинам загальнокримінального характеру – крадіжкам, в тому числі з квартир, дач, автомобілів, випадкам шахрайства, незаконного заволодіння транспортними засобами;
- грабежам та розбійним нападам, вчинюваним на вулицях;
- злочинам, пов'язаним зі збутом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів;
- злочинам у сфері господарювання;
- злочинам у сфері службової діяльності, перш за все, корупційного характеру;
- злочинам, що вчиняються раніше судимими особами, включаючи заходи їх соціальної реабілітації та контролю за поведінкою;
- злочинам, пов'язаним з порушенням правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *А. Лепс, М. Павельсон, Э. Раска, Э. Бунапуу.* Социально-территориальные различия и преступность в условиях крупного города (на материалах г. Таллинна) / А. Лепс, М. Павельсон, Э. Раска, Э. Бунапуу ; Академия наук ЭССР, Институт истории; Министерство внутренних дел Эстонской ССР, Таллинн, 1981. – 101 с.
2. *Тодрия Г.Г.* Характер изменений преступности несовершеннолетних в г. Тбилиси // СССР–США: криминологические и уголовно-правовые проблемы борьбы с городской преступностью: Сб. науч. статей. – М. : ИГП АН СССР, 1987. – С. 37–42.
3. *Гладких В.И.* Основные криминологические показатели преступности сверхкрупного города (на материалах Москвы) // Проблемы совершенствования законодательства, регулирующего деятельность ОВД. – М., 1991. – С. 145–155.
4. *Гладких В.И.* Преступность в сверхкрупном городе и ее предупреждение органами внутренних дел. / В.И. Гладких – М., Министерство внутренних дел Российской Федерации, Всерос. научно-иссл. ин-т. – 1996. – 211 с.
5. *Матвеева А.А.* Преступность в Москве: Историко-сравнительный анализ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: специальность 12.00.08 / А.А. Матвеева – М., 1997. – 18 с.
6. *Матвеева А.А.* Преступность в Москве и ее профилактика на современном этапе // Вестник МГУ. Серия Право. – 2001. - № 1. – С.40-55.
7. *Баранов Б.В.* Предупреждение преступности в сверхкрупном городе с учетом ее территориальных различий (на примере г. Москвы) : автореф. дис.... канд. юрид. наук : специальность 12.00.08. / Б.В. Баранов – М., 2005. – 28 с.
8. *Ростов К.Т.* Геокриминогенная обстановка в Санкт-Петербурге и Ленинградской области: автореф. дис. ... канд. геогр. наук. / Ростов К.Т. – СПб., 1994. – 17 с.
9. *Гуцериев М.С.* Преступность в крупнейших городах: состояние и проблемы профилактики: На материалах Москвы и Санкт-Петербурга: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Гуцериев М.С. – СПб., 1996. – 26 с.
10. *Крупина М.А.* Криминологические аспекты латентной преступности несовершеннолетних: по материалам Санкт-Петербурга и Ленинградской области: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Крупина М.А. – СПб., 2009 – 23 с.
11. *Шоткинов С.А.* Преступность в крупных городах Восточной Сибири / Шоткинов С.А. – СПб.: Издательство “Юридический центр Пресс”, 2004. – 221с.
12. *Федоренко Д.В.* Геокриминогенна обстановка в особливо великому промисловому місті (на основі статистичних даних по місту Донецьку): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Федоренко Д.В. – Х., 2000. – 19 с.
13. *Мозоль А.П., Мінченко С.І., Мозоль С.А.* Актуальні аспекти криминологічного аналізу злочинності м. Києва // Науковий вісник НАВС. – 2002. - №3. С.65-73.
14. *Кулик О.Г.* Злочинність в Україні: тенденції, закономірності, методи пізнання: Монографія / О. Г. Кулик. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 288с.

Отримано 11.02.2013